

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' יתרו י"ח שבט תש"פ

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 627

פנינים יקרים

וישמע יתרו וגו' (יה, א) איתא במדרש שברתם נעשה הזהרו בנשמע. פירושו קודם החטא זכו לשמוע בהקדמת הנעשה ועתה השמיעה מסייעת לתקן העשיה. (שפת אמת)

וישמע יתרו וכו' (יה, א) והרי כל העולם שמע ולא רק יתרו? אלא יתרו שמע (דער הארט) ונכנע ובא להתקרב להקב"ה, ההכנעה זוהי ההתקרבות האמיתית והנכונה ביותר. (זה"ק)

וישמע יתרו וגו' (יה, א) על שם יתרו עפמ"ש לשארית נחלתו דרשו חז"ל מי שמשים עצמו כשיריים. ויתרו היה בעיניו כשיריים ועש"ז נקרא יתרו. רק מקודם שנתגייר לא היה לזה חשיבות כי היה באמת מיותר ורק נחלתו כתיב ואחר שנתגייר והיה כשיריים נתוסף לו ואו לשון המשכה. (שפת אמת בשם חרושי הרי"ם)

ויצילני מחרב פרעה (יה, ד) איתא במכילתא שדתן אמר למשה מי שמך לאיש שר ושופט עלינו והלשינו עליו לפרעה והקב"ה הצילו מחרב פרעה עכ"ד, הרי שאלעזר נקרא שמו על אירוע שהיה לפני עשרות בשנים. בספר תפארת ציון שבשם אליעזר נתן משה הודאה על מה שהבטיח לו השי"ת להיות לעזרתו להוציא את ישראל ממצרים. בהנהגה נסית ע"כ ונראה לי ששני ההסברים קשורים זה בזה והוא שהקב"ה הציל את משה מחרב פרעה כדי שישאר בחיים ושעל ידו יעשה ה' נסים ונפלאות כאמור לעיל. (פלגי מים)

ויבא יתרו אל המדבר (יה, ה) איתא במדרש שיתרו ישב בכבודו של עולם ונדבו לבו לצאת למקום תוהו ללמוד תורה ע"כ ההסבר שיתרו עזב את כל הע"ז והלך בדרך כשר על כן היה נכבד בשמים, בין כל האומות היה הוא אחד ומיוחד, וכשנדבו לבו לילך בית כלל ישראל זהו ביטול גדול. (שפתי צדיק)

אני חותנך יתרו (יה, ו) יש לדקדק כי מילת "אני" הוא מיותר, ונראה לי ע"פ זוה"ק כמה פעמים שכתב כל פעם סתם ויאמר רמז לשכינה הקדושה. לענינינו השכינה הקדושה אמרה למשה שיקבל את יתרו לגר צדק ויקרב אותו הגם שקשים גרים לישראל, לזה אמר שהוא עושה תשובה מאהבה ותשובה מאהבה זדונות נעשות כזכויות וזוהי יהיה מתורץ הדקדוק של מילת אני והטעם של אני תביר (מלשון שבירה) ששכינה גילתה למשה שהשכינה שורה בתוך מי שנשבר לבו בקרבו שנאמר אני אשכון את דכא, ובא אליך שעליך מוטל התיקון שהוא אחיך קין אח של הבל...

... לאכול לחם עם חתן משה לפני האלקים (יה, יב) בבלי איתא (ברכות סד) מלמד שמי שנהנה מסעודה שתלמיד חכם נמצא שם כאילו נהנה מזיו השכינה. בירושלמי איתא (ערובין פה) רבי ישמעאל אומר מכאן לומדים שמי שמקבל פני חבירו כאלו מקבל פני שכינה. רבינו בחיי הרמב"ן והספורנו מסבירים שסעודה זו עשאוה לכבוד יתרו שנתגייר במילה ומבילה במים ובאו לאכול ביום חתונתו חתן דמים, ואין ספק כי הסעודה הזאת לאהרן ולשבעים זקנים כדי שתחול השמחה בנפש האוכל ותשרה עליו רוח הקודש לפי כוחות הנפש נקשרים בכחות הגוף. (פלגי מים)

ויחן שם ישראל וגו' (יה, ב) לא זכו ישראל להתורה הקדושה עד שהיו נכונים בהכנתם שיהיו מסולקים מקנאה תאוה וכבוד. וזה פירוש ויחן שם ישראל נגד ההר כאיש אחד בלב אחד (מכילתא) שהוא אהבת חברים. שהוא נגד הקנאה שמביאה שנאה והפרישה הוא כנגד התאוה, ומצות הגבלה הוא שיכיר ויבין כל אחד את מקומו וגבולו והוא כנגד כבוד. והוא ק"ו ומה אבותינו דור המדבר לאחר כל הניסים והנפלאות היו צריכים להכנה מכ"ש כעת בדור חושך כזה. (חרושי הרי"ם)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש זיע"א אורזאי שבת י"ט ראשון של סוכות תשל"ג פאבא ליפאס ע"מ א.א.

בית המקדש, ובגלל זה הוא נחרב ברבות השנים. ובאמת שלא היה דוד ראוי לאותו מעשה, ולא משה רבינו במי מריבה, ומה שהם נכשלו היה כדי שהם יגיעו לבחינת ירידה בכדי לזכות את הניצוצות שנידחו בחטא עץ הדעת. ובכל דור ודור צריך ללקט את הניצוצות הללו בכדי שיהיה שלימות של בחינת ארץ ישראל, בחינת פני חמה, ותהיה שלימות כזו שהבית השלישי יוכל להבנות. ואנו צריכים לבקש מהרבש"ע שיהיה כזו אחדות שיבנה בדור הזה. אכ"ר

ומאותם יהודים שעמדו בנסיון ועברו אותו אנו צריכים ללמוד, כמו שהם עברו את הנסיון והמשיכו הלאה כך אנו בעז"ה נעבור את כל הנסיונות. אבל נסיונות מוכרחים לעבור, כי כל הנסיונות הם תיקון לחטא עץ הדעת שבו נפלנו מטה מטה ובגלל זה נשפך כל כך הרבה דם, ואנו מוכרחים להעלות את הניצוצות מכל נהרות הדם שנשפכו ע"י שאנו נגיע לשלימות, ובחינת הגוף של אדם יהיה בשלימות באותה בחינה כמו שהרבש"ע ברא אותו קודם החטא - תוהו ובוהו, אמונה פשוטה.

ואם אנו נאחז אחד בשני, ונלך כולנו יחד ולא נשבר, ולא נפחד שמא ח"ו נשבר בכל בחינה של נסיון שעובר עלינו במשך היום, רק נחיה כולנו תחת הפחד של הסכנה שלא נאבד את בחינת "כגמול עלי אמו", ונזכור ש"כל ימי הייתי מתאוה מתי יבוא לידי ואקיימנה ועכשיו שבא ולא אקיימנה", אז נגיע לבחינת שלימות של צדיקים אמיתיים, ונזכה לבחינת "כל ישראל יש להם (עכשיו) חלק לעולם הבא", ונגיע לכך שהרבש"ע בעצמו יתגלה. לא יצטרכו אז לגילוי

לכל זה אנו יכולים לזכות בדור הזה. ובפרט עכשיו בסוכות. כל יום טוב יש לו את השלימות שלו, ויש לו את היחודיות שלו, ובסוכות יש שלימות האחדות. ויש גם ניסוך המים. בכל דבר יש את ההתעלות שלו, והכל הם תיקונים בכדי שנגיע לשלימות. וכמו שיו"ט הוא שלימות בפני עצמו, כך כשאנו כולנו נגיע לבחינה הזאת, שנהיה באחדות כמו הארבעה מינים, בלי טעם ובלי ריח, שזה בחינת וחטאתי נגדי תמיד, אז נוכל לזכות. ובכל יו"ט אפשר לזכות לשלימות בחינת ארץ ישראל, ואפשר לזכות להגאל בהיסח הדעת, מיד. רק צריך לבקש מהרבש"ע שכבר יהיה האחדות וכבר יהיה השלימות, שכל הרשעה כולה תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ.

הצדיקים כבר סללו והכשירו לנו את הדרך לזה. כי דוד המלך כאשר אמר "בחנני ונסני" היה בתכלית השלימות, והיה בשלימות הקדושה באופן שאכן היה יכול לומר "בחנני ונסני" בשלימות. באם לא היה בשלימות של הדרגה הזו לא היה אומר כן. רק ה"בחנני ונסני" היה צריך להיות משולב עם יסוד האין - וחטאתי נגדי תמיד, ואז היה שלימות הקדושה ושלימות הגאולה. כי באם היה "בחנני ונסני" משולב עם "חטאתי נגדי תמיד" היה מגיע אז לשלימות האהבה באהבת הבורא ולא היה צריך להגיע לענין בת שבע, כי אז כבר לא היה קטרוג, והיה מוכרח להבנות הבית בשלימות ע"י דוד המלך. ולשם מטרה זו הכניס דוד את עצמו בסכנה הזו, כי רצה שבית המקדש יבנה על ידו בכדי שלא יחרב. אך היות שלא היה משולב עם יסוד האין, הגיע למעשה בת שבע, ולא זכה לבנות את

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

כל אחד במציאות שלו שהרבש"ע הוריד אותו לעולם לתקן הוא יכול לזכות לזה בשלימות אם רק יהיה עקשן ולא ישבר. ואפילו רואה את עצמו ערום ועריה מכל וכל, גם אז לא ישבר, כי אם היצה"ר שהוא עוד יותר ערום ממנו לא נשבר גם הוא לא צריך להשבר. כי אין אנו חיים רק את הנשימה הזאת. ואם נזכה בנשימה הזאת, נגיע להיסח הדעת, ויתגלה כבוד מלכותו על כל העולם כולו, ומשיח צדקנו יגאלנו.

מיוחד, כי עצם המציאות אנו נהיה בשלימות זה גופא יהיה הגילוי. הרבש"ע אינו חפץ להתגלות באופן שיהיה "נהמא דכיסופא", הוא רוצה שכל אחד יעבוד, וכולם ביחד "ברוב עם הדרת מלך", וכש"עשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם" אז נגיע לבחינה של "גלה כבוד מלכותך עלינו", ולכל השונאים תהיה מפלה גמורה, ויהיה מחית עמלק, וכל כלל ישראל יזכו ליהנות מהאורות של שבעת ימי בראשית, הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו. כי

נרשם ע"י ש"ח פרא"ש ע"ק פירשת יתכן, ע"י אחי החברים סעודה שלישית יתכן תשנ"ב

זה כעגל הזהב ממש. ולכן מיד אחר מתן תורה עשו כלל ישראל עגל, בכדי לראות ולהגיע לבחינת "זעיר אנפין" שלהם, וברגע שיש זעיר אנפין יש כבר אפי רברבא, כי ברגע שנכנסים לאפי זוטרא יש אפי רברבא, וזה הולך יחד, כדכתיב אתיין לסעדה בהדיה, ולכן כלל ישראל כשקיבלו התורה בעשרת הדברות, הרבש"ע הפחידם בדברות הראשונות עד שפרחה נשמתו, כדי שיראו שזה לא שחוק, וזה היה כדי לבטלן,

לכן אנו עוד בגלות, כי הרבש"ע הוא ג"כ בגלות, כי אין את הביטול הנזכר, ולכן כשיעלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו, ז"א שיהיו מושיעים בהר ציון, דהיינו האנשים שביטלו עצמם כמו שאמרנו, על הר ציון ששם שועלים הילכו בו, שיש בו שממה ואין להם שום אחיזה לעצמם, ומחזיקים עצמם כשועלים-חיות בר - אז יהיו מושיעים ואז יוכלו לעלות לשפוט את "הר" עשיו.

שאל ר' גדליה סגל מה פשט "בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך". וקשה למה אמר אזכיר היה צריך לומר תזכיר, ואמר הרב, דהפשט פשוט מאד, דמתי אבא אליך וברכתיך, זה רק כשתגיע לכזה ביטול, לכזה מצב שתחוש ותחיה שאני מזכיר את שמי לא אתה, ולכן כתוב כל מקום אשר "אזכיר" דייקא, ואמר שלכן צריך תמיד לדעת שיש בחינת "זעיר אנפין", ומה זה, כשהאדם מגיע לבחינת זעיר אנפין שהוא מתמעט כל כך עד שאין כבר כלום מהאדם, אז מגיע הרבש"ע ואז מגיע העתיקא קדישא, וכל זמן שאין ביטול עמוק עד לתהום אין אפשרות לקדושה להגיע, ולכן היו צריכים כלל ישראל לעשות העגל כדי שיראו שכמו שהעגל אין בו כלום כך אין ברבש"ע שהיה להם מקודם כלום, רק מתי שרואים שהם אין להם כלום, שאין להם כבר שום אחיזה רק אז יכול הרבש"ע להגיע, וכל זמן שיש להם אחיזה באלוקות, ז"א איזה הנאה או סיפוק הרי

המשך פנינים יקרים

כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל (יט, ג) איתא במדרש ומוכא ברש"י בית יעקב אלו הנשים וכו' ותגיד לבני ישראל אלו האנשים ע"כ. למה אמר לנשים תחילה, התירוץ על פי מ"ש במשנה (גיטין נה) לקח מן האיש ואח"כ לקח מן האשה מקחו בטל שיכולה לומר נחת רוח עשיתי לבעלי וכו'. לפי"ז אתי שפיר דלכך אמר תחלה לנשים כדי שלא יהא להן פתחון פה לומר אנחנו לא קבלנו את התורה אלא בשביל לעשות נחת רוח לבעלינו. (השלח"ק)

אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים (יט, ד) מפרש אור החיים וזה תוכן דבריו, אתם ראיתם איך שיסרתי יסורי נקמה לממאן עשות מאמרי, גם יש בגשמע מאמר אשר "עשיתי" יראת הרוממות בחינת אהבה וחיבה שכל זה עשה בשבילנו והיא בחינת האהבה לה' אלקינו, עכת"ד. ועיקר מצות האמונה שנצטוונו בה עשרת הדברות. להשריש בנו מאשר ראו עינינו כחו וגבורתו וכו' ונבוא לעובדו מיראה ומאהבה גם יחד. (רוח חכמה להר"ש אטון)

ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי (יט, ד) היינו שמקומם של בני ישראל הוא גבוה יותר ממקומם של מלאכי השרת. וזה שנאמר ואביא אתכם אלי. (כתבי חסידים בשם חרדושי הרי"ם)

ועתה אם שמוע תשמעו בקולי (יט, ה) רש"י: אם עתה תקבלו עליכם יערב לכם מכאן ואילך שכל ההתחלות קשות, לכאורה קשה דהרי מדייק לשון התורה ביום הזה באו מדבר סיני, שיהיו דברי תורה חדשים עליך, ואם בכל יום יש מצב של התחלה מתי יקוים בנו יערב לכם מכאן ואילך הרי כל ההתחלות קשות, אלא ידוע שדבר חדש יש בו צד מעלה שהיא החביבות והחסרון מצד העדר ההרגל. בכגון דא ביארו את הפסוק והיה אם תשמע (דברים נה, א) פרש"י אם שמוע תשמע - אם הורגלת לשמוע תוכל ללמוד ולהוסיף, ואם לאו שלא הפיית את אוזןך לשמוע לא תשמע לא יספיקו בידך כי כל ההתחלות קשות. העצה להרגיש את הלמוד כדבר חדש לרוב חביבותו ומאידך להרגיש עצמנו ותיקים ורגילים בעסק התורה ועבודתה כזקן ורגיל... (רוח חכמה להר"ש אטון)

אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים (כ, ב') מקשין מדוע לא נאמר אשר בראתיך, אכן בודאי בריאת האדם יודעין הכל שהוא מהשי"ת למעלה מהטבע אבל מה שצריכים בני ישראל לדעת כי כל אשר עובר על האדם תמיד בעודו בבחירתו על כל זאת הכל מהשי"ת בלבד. גם עבודת בני ישראל והתקרבותם להשי"ת הכל מאתו הוא, ועדות לזה יציאת מצרים. (שפת אמת)

וכי ימכור איש את בתו לאמה וכו' (כא, ז) איש זה הקב"ה את בתו-הנשמה, לאמה להשתעבד באדם בעוה"ז לא תצא כצאת העבדים כשמגיע זמנה. לא תצא מלוכלכת בעבירות, אם רעה בעיני אדוניה אשר לא יעדה אוי לו לאותו גוף שמוציא נשמתו כשמוטפת בעבירות, והפדה לכן ישוב בתשובה כדי שיפדה נפשו משחת. לעם נכרי לא ימשול למכרה אלו מלאכי חבלה בבגדו בה - הקב"ה שומר עליה ומצילה וכו'. (זה"ק)

ומקלל אביו ואמו מות יומת (כא, יז) במקילה התורה החמירה במקלל כי זה שייך גם לאביו שבשמים וגם שקללה שייכת אפילו לאחר מיתת הוריו. (רבנו אשר - הראש)

הנה אנכי שולח מלאך לפניך (כג, ב) כאן נתבשרו שעתידים לחטוא והקב"ה ישלח במקומו מלאך שילך אתם לארץ כנען. אלא שמשם התפלל וביטל את הגזירה, המלאך בא בזמן יהושע. (סנהדרין לח)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

5829688 - 02 פקס: 5325477 - 02

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

